BUITENGEWONE
SURINAAMSCHE COURANT EN
GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

ZATURDAG, den 6den October 1849.

Onder het afdrukken van het nummer van heden, ontvingen wij gisteren avond, per de Koloniale Schoener *de Curaçaonaar*, over *Demerary*, *Nederlandsche* Dagbladen tot den 29 Augustus ll., waaruit wij de volgende berigten, (sommige zooveel mogelijk verkort,) onzen lezers mededeelen:

Derde
Baliesche Expeditie.

Batavia, 25 *Junij*.

Eene buitengewone *Javasche Courant*, dd. 31 Mei, meldt het betreurenswaardig overlijden van den Generaal-majoor A. V. Michiels.

De dagorder, waarbij op 31 Mei van dit overlijden aan de officieren, onderofficieren en soldaten wordt kennis gegeven, is van den volgenden inhoud:

Officieren, Onderofficieren en Soldaten!

De dappere bevelhebber, die u zoo menigmaal ter overwinning voerde, de Generaal-majoor A. V. Michiels, die u en mij zoo dierbaar was, die uw en mijn vertrouwen bezat, is niet meer! hij is den heldendood gestorven.

Ik ontvang heden het onverwacht en treffend berigt, dat hij, bij het vervolgen van zijne roemrijke krijgsverrigtingen op Balie, bij het afweren van eenen nachtelijken aanval des vijands van het door hem veroverde *Kasoemba*, op den 25sten Mei, doodelijk gewond, en kort daarop overleden is.

Schitterend heeft hij de eer onzer wapenen gehandhaafd; met grootmoedigheid en beleid heeft hij de onderwerping en bevrediging der wederspannige rijken van Balie voorbereid.

Op het punt, om de eervolle en moeijelijke taak, welke ik hem opdroeg, ten einde te brengen, wordt hij ons ontrukt!

Met het stoomschip, met hetwelk hij van hier vertrok, is zijn stoffelijk overblijfsel alhier aangebragt. Op morgen [1 Junij] zal ik met u daaraan de laatste eer bewijzen.

Zijn naam zal prijken in de geschiedenis van Nederlandsch-Indië. Zijne nagedachtenis zij steeds in eere, en blijve bij tijdgenoot en nakomeling in dankbare herinnering!

ROCHUSSEN.

Verder behelst bovengenoemde buitengewone *Javasche Courant* het verslag van den luit.-kolonel van Swieten, betreffende het noodlottig gevecht, waarin de bevelhebber het leven verloor:

Het is met een diep gevoel van smart, dat ik de eer heb Uwe Ex. kennis te geven van het overlijden van onzen opperbevelhebber, den generaal-majoor A. V. Michiels, aan de gevolgen eener wond, met beenverbrijzeling, die Z. H. E. Gestrenge in den nacht van den 24sten op den 25sten Mei te Kasoemba heeft bekomen. Vóór zijn overlijden, slechts weinige uren na de verwonding, had de generaal nog eene amputatie ondergaan, ter hoogte van de regterdij.

Ik moet echter de berigten wat hooger opvatten, om Uwe Excellentie meer duidelijkheid te geven.

In den avond van den 23sten kregen de troepen last, den volgenden dag naar Kasoemba op te rukken. Twee kompagnien van het 7de bataillon infanterie moesten te Padang achterblijven tot bewaking der vivres-magazijnen, terwijl een bataillon marine-soldaten, sterk 600 man, onder bevel van den kapitein ter zee Bouricius, den togt zoude vergezellen.

Op eenen korten afstand, noord-oostelijk van Kasoemba, ligt een tempel (Tampat Dewa) Soengej Lawas genaamd, die als de heiligste tempel van gansch Balie bekend is.

De Klonkongers hadden besloten denzelven te verdedigen met al de hardnekkigheid, welke de geestdrijverij en het geloof aan dat heiligdom hun ingaf. De tegenstand was inderdaad dapper, hoezeer dezelve niet van langen duur konde zijn, alzoo de vijand weinige vuurwapenen had. Na eenige wanhopige aanvallen met de lans werd de tempel veroverd.

De troepen marcheerden dadelijk tot den aanval van de kampong vooruit, in welke de vijand aan alle zijden groote massa's volk vertoonde.

Het derde bataillon infanterie met het bataillon marine-soldaten en eene halve zesponder batterij ging langs het strand. Het linkerhalve 5de bataillon, het 7de en 13de bataillon infanterie met de kompagnie sappeurs, en eene sectie der bergbatterij met twee handmortieren, gingen door de kampong.

Het eerstgenoemde gedeelte werd door de Balinezen met groote onverschrokkenheid ontvangen, maar toch, gedeeltelijk door het blikkendoozen vuur, gedeeltelijk door het vuur der tirailleurs, met groot verlies verdreven.

De andere troepen debouchеerden in eene vlakte, na den vijand, die herhaalde malen met gevelde lans stormde, dwars door de kampong voor zich uit te hebben gedreven. Zij vonden aldaar nagenoeg een getal van 6 à 7000 Balinezen in massa opgesteld.

De drie bataillons infanterie échelonneerden zich met battaillons in divisie-kolonnes, bereid om het carré te vormen, indien de overmagt des vijands elk bataillon op zich zelf daartoe mogt noodzaken. In deze orde marcheerden zij den vijand te gemoet met de artillerie en sappeurs in hun midden.

Een aanval des vijands op den regtervleugel werd teruggeslagen en de vijand allerwege verdreven. Deze dag was, wat de hardnekkigheid van den tegenstand en de schoonheid van de manoeuvres betreft, niet de minste van die, waarop de opperbevelhebber zich tijdens deze expeditie heeft kunnen beroemen.

Het was ruim drie uren in den namiddag toen de troepen de voor hen bestemde woningen betrokken; er werd last gegeven, dat, gedurende den nacht, alles gekleed en gewapend zoude moeten slapen, en deze voorzorg was niet overbodig.

Ten drie ure 's nachts werd bij het 7de bataillon infanterie, dat zuidelijk van de overige troepen (aan des vijands zijde) was opgesteld, alarm gestagen, dat onmiddellijk door alle bataillons herhaald werd.

Een verdoovend geschreeuw door de Balinezen aangeheven, en het geweervuur van alle onze posten, kondigden eenen nachtelijken aanval des vijands aan.

Van de uitgestrekte kampong was alleen de kom — de omgeving van de bazaar. — bezet. Langs den breeden weg, die voorwaarts van het 7de bataillon infanterie lag, kwamen ontelbare drommen Balinezen onder het geroep van: *amokh! amokh!* vooruit. Een à twee huizen die zij de onhandigheid hadden gehad, om zelf in den brand te steken, verlichtten het terrein, waarop zij aankwamen, hetgeen de bergbatterij gelegenheid gaf op 60 passen een kogelschot te doen, dat velen deed vallen en de anderen deed wankelen.

Maar driemaal herhaalden zij den aanval en driemaal werden zij op dezelfde wijze afgeslagen. Toen wendde de vijand zich regts, maar stuitte op het marine-bataillon, dat met even veel onverschrokkenheid en een goed vuur hem ontving. Op 6 à 7 punten tegelijk deed de vijand zijnen aanval, en debouchеerde eindelijk, begunstigd door de duisternis en lokale kennis, in het midden der kampong, regt op het hoofdkwartier. Op dit oogenblik, circa $4\frac{1}{2}$ uur, bekwam de opperbevelhebber een schot, dat hem dadelijk deed neerzijgen.

Maar, zoo het den vijand ook al gelukte in de kampong door te dringen, overal vond hij verdedigers, zoo dat hij genoodzaakt was, met veel verlies af te trekken.

Indien ik de stoutheid des vijands bedenk, die midden in een sterk bezet kampement doordringt, en verscheiden der onzen reeds met de lans nedersteekt, dan moet ik mij verwonderen over het onbeduidende verlies, dat wij geleden hebben, hoe zeer ook de gevaarlijke verwonding van den opperbevelhebber een zeer kostbaar verlies is.

Maar tevens moet ik den bedaarden moed onzer troepen roemen, die allerwege omsingeld, door het verdoovend geroep van *amokh! amokh!* dat welligt een uur aangehouden heeft, geen oogenblik aan het wankelen zijn gebragt. Vooral het 7de bataillon en de bergbatterij, die den eersten, en zeker den voornaamsten aanval gehad hebben, verdienen speciaal hier genoemd te worden.

Bij het aanbreken van den dag was de vijand verdwenen, maar de brand, die door hem verwekt was, had zich intusschen voortgeplant. De generaal werd ten $7\frac{1}{2}$ uur, onder geleide van eene kompagnie infanterie en een detachement kavallerie, naar Padang weggebragt. Hij werd dadelijk geamputeerd, maar ten 11 uur 's avonds gaf hij den geest. Dit verlies wordt door ons allen diep gevoeld.

Door het verlies van den opperbevelhebber moeten de plans grootendeels worden ge-

wijzigd, en daar bovendien de troepen rust noodig hadden en zelfs het marine-bataillon door den marsch van den vorigen dag van vermoeijenis was uitgeput, keerde het leger naar Padang-Cote terug. — Het getal dooden bij dezen togt is geweest: de opperbevelhebber; de 1e. Luitenant J. W. H. Sindicus, van het 5e. battaillon inf.; de luit. ter zee 1e. kl. Nouhuis, beiden op marsch gestorven, ten gevolge van de vermoeijenissen, benevens vier onderofficieren en soldaten.

Bij besluit van den 3 Junij 1849, heeft de Gouverneur Generaal van Nederl. Indie Z. H. den luitenant-generaal Hertog van Saxen Weimar Eisenach, belast met het opperbevel over de 3e expeditie tegen Balie, terwijl Z. E. de vice-admiraal Machielse belast blijft met het speciaal bevel over de scheepsmagt bij die expeditie, en het speciaal bevel over de landmagt is opgedragen aan den luitenant-Kolonel van Swieten, onder het opperbevel van Z. H. de Luit. Generaal, Kommandant van het Indisch leger.

Onderwerping van den Rijksbestuurder van Klongkong.

Uit de rapporten van den Luitenant-Kolonel van Swieten, dd. 3 en 6 Junij, blijkt dat gezegde bevelhebber den 28 Mei den dewa agong van Klonkong, met verwijzing op den zegevierenden uitslag der wapenen van het Nederlandsch Gouvernement, heeft aangeboden, om nog bij het Gouvernement in onderwerping te komen, onder belofte als dan op den zetel van Klonggong te zullen blijven, en met bedreiging dat zoo binnen acht dagen geen voldoend antwoord mogt ontvangen zijn, de Nederlandsche magt andermaal, en dan vereenigd met die van Lombok zou oprukken, en dat Klongkong een gelijk lot als Kasoemba zou ondergaan. De opperbevelhebber eischte verder het staken der vijandelijkheden, het zenden van een gezantschap naar Batavia aan Z. Ex. den Gouverneur, met een brief om wegens het gebeurde vergiffenis te vragen. Deze bedreiging had de gewenschte uitwerking; reeds den twaalfden des avonds bragt de heer Lange, Nederlandsche agent te Badong, vier gezantschappen van de navolgende rijken, als: Klongkong, Badong, Tabanan, Gianjar.

Deze gezanten zouden met het stoomschip Hecla naar Batavia worden overgebragt.

Z. D. H. de Hertog van Saksen-Weimar heeft het einde der expeditie aan de troepen bekend gemaakt bij de volgende dagorder uit het hoofdkwartier Padang (Balie) dd. 16 Junij 1849:

»Het is met een waar gevoel van vreugde, dat ik aan Officieren, Onder-officieren, soldaten en matrozen, de land en zeemagt uitmakende der *derde* Expeditie, kan bekend maken, dat de oorlog tegen de Baliesche Vorsten geheel en al ten voordeele van het Gouvernement is geëindigd.

»Deze roemvolle uitkomst is men alleen aan uwe dapperheid, aan uwe krijgstucht en aan het beleid uwer bevelhebbers verschuldigd. Gij hebt weder eene nieuwe eervolle bladzijde aan de krijgsgeschiedenis van het Indische leger gehecht. Het heeft mij leed gedaan, geen getuige van uwe heldendaden te kunnen wezen. Zij zullen echter daarom niet minder onuitwischbaar in mijn geheugen gevestigd blijven.

»*Leve de Koning!*"

De Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der 3e. Baliesche Expeditie,
Hertog B. van SAXEN-WEIMAR EISENACH.

Arrestatie van den broeder van Dhipo Negoro.

Harjo Ronggo, eigen broeder van den vroegeren hoofdmuiteling Dhipo Negoro, die sedert vele maanden een gedrag leidde, hetwelk hoogst bedenkelijke gevolgen konde hebben, en die relatien had aangeknoopt om te strijden voor het geloof en om zijnen broeder Dhipo Negoro als Sultan te Java te brengen, is den 11den Junij in staat van arrest te Samarang overgebragt.

Op deze wijze is Java, en in het bijzonder het landschap Djokdjokarta, bewaard gebleven voor nieuwe woelingen, en is het gezag van den Sultan gehandhaafd, hetwelk door deze poging meer nog dan dat van het gouvernement zou zijn bedreigd.

Dood van Mehemed Ali, onderkoning van Egijpte.

Een blad van Marseille, van 28 Augustus, berigt dat Mehemed Ali op den 2 Augustus in 80 jarigen ouderdom te Alexandrie overleden en 2 dagen later te Caïro begraven is.

Onderwerping van de Hongaren aan de Keizerlijke legers.

Görgeij heeft zich den 13den Augustus met het grootste gedeelte van zijn armee, 30 — 40,000 man, bij Vafagos aan de Oostenrijkers overgegeven. Hij heeft binnen den tijd van vier weken een marsch van bijna 150 mijlen, in weerwil van de grootste moeijelijkheden en steeds bedreigd doorde overmagt, afgelegd. Vierentwintig uren vroeger aangekomen, zou het hem gelukt zijn geweest zich te vereenigen met het aanzienlijke korps van Bem, dat van Tesmavar was teruggedrongen. Te Arad was een groot krijgsraad gehouden, waaraan o. a. Görgey, Kossuth en Bem deel namen. Gorgey vatte in deze vergadering het woord op en verklaarde, dat de Magyaarsche zaak, naar zijne overtuiging verloren was; dat een langere weerstand vergeefs zou wezen en slechts de volkomene ruine des vaderlands na zich slepen zou. Onmiddellijk schaarde zich eene magtige partij aan zijne zijde en drong op onderwerping aan. Daarop sloegen Kossuth, Bem en de meeste leden van het verjaagde parlement den weg naar Orsova in en moeten reeds op Turksch grondgebied aangekomen zijn. Men beweert, dat Kossuth de kleinodiën des rijks, waaronder de Hongaarsche rijkskroon, medegenomen heeft. Gorgeij moet zich aan Paskewitz overgegeven hebben onder de voorwaarde, dat deze eene amnestie bij den keizer voor hem verwerven zou.

(*Uit de W. en S. European Times, van den 1sten September.*)

Kapitulatie van Venetie.

Venetië is in de roemrijke worsteling eindelijk bezweken. Op den 22sten Augustus heeft de kapitulatie plaats gehad, waarop de overgave den 24sten, onvoorwaardelijk en zonder afwijking van de proclamatie van den veldmaarschalk Radetzkij, soude volgen.

Handels-berigten.

Amsterdam, 25 *Augustus.*

Koffij. De markt blijft voortdurend zeer geanimeerd. Ordinaire *Java* wordt tot 21½ c. per ceel gezocht, doch is daartoe weinig te vinden, daar de meeste houders zeer geretireerd zijn. Ook voor *Brazil* Koffij, vooral in de kleurige soorten, bestaat veel vraag, doch deze zijn schaars voorhanden.

Suiker (Ruwe.) In deze week werden zoo in veiling als uit de hand verkocht: ca. 300 v. Surinaamsch tot ƒ25½ a 29¼; 205 v. Nickerie tot ƒ23½ a 25¾; een partijtje blond Havana kleur No. 13 a ƒ33, en een dito wit dito a ƒ42.

Katoen in eene zeer willige stemming. Tot hoogere prijzen ontbrak het niet aan geanimeerde vraag, vooral naar *Noord-Amerikaansche* soorten.

Rotterdam, 28 *Augustus.*

Onze handel verkeert over het algemeen in eene gunstige verhouding. De voortdurende ruimte van geld, moedigt de speculatie aan, terwijl de aanvankelijk herstelde rust in Duitschland en de heropening der scheepvaart in de Noord-Duitsche havens, door de opheffing der Deensche blokkade, den afzet der handelsproducten zeer te stade komt. Men heeft dan ook eene zeer gunstige verwachting van den afloop der najaars-veilingen der Nederlandsche Handels-Maatschappij.

SCHEEPVAART.

Volgens de Rotterdamsche Courant van den 29 Augustus ll., lagen in lading naar herwaarts,

TE AMSTERDAM:

Het Schip *Wilhelmina*, kapt. J. N. Klint.
» » *Nickerie-Packet*, » D. Hoffker.
» » *Suriname*, » R. van der Meij.
» » *Goede Verwachting* » J. F. Scherpbier.

TE ROTTERDAM:

Het schip *Diana*, kapt. H. van der Schaft.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.